

**2004 MALÎ YILI GENEL VE KATMA BÜTÇE
KANUN TASARILARI İLE 2002 MALÎ YILI GENEL
VE KATMA BÜTÇE KESİN HESAP KANUNU
TASARILARININ PLAN VE BÜTÇE
KOMİSYONU GÖRÜŞME TUTANAKLARI**

03.11.2003

İ Ç İ N D E K İ L E R

Dışışleri Bakanlığı

Sağlık Bakanlığı

- Hudut ve Sahiller Genel MÜdürlüğü

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; Türkiye'nin dışpolitikadaki en önemli projesi -hepimizin bildiği gibi- Avrupa Birliđine tam üyeliktir ve Hükümetin Avrupa Birliđine tam üyelik konusunda çıkarmış olduğu uyum yasalarını Cumhuriyet Halk Partisi olarak destekledik. Anayasa değişikliklerini takiben, uygulama yasalarını ve bu yasaların da uygulamaya intikal etmesini Cumhuriyet Halk Partisi olarak bekliyoruz. Nitekim, Avrupa Birliđi ilerleme raporunda da Türkiye'nin bu konuda biraz daha hızlı hareket etmesi gerektiği vurgulanıyor.

Gerçekten, Avrupa Birliđine tam üyelik, Türkiye'nin son yıllardaki en önemli projesidir. Tabii ki, böyle bir proje, Türkiye'nin diğer ittifaklarını, anlaşmalardan kaynaklanan diğer ilişkilerini hiçbir şekilde olumsuz etkilememeli. Hükümetin politikasını bu çerçevede değerlendirdiğimizde, Avrupa Birliđi dışındaki diğer dışpolitika alanlarında tutarlı hareket ettiğini söylemek mümkün değildir. Kurulduđundan bu yana Hükümetin bu alandaki manevralarını, bu alandaki zikzaklarını izlemekte güçlük çekiyoruz.

Irak politikası bunların başında gelmektedir. Tezkere tartışmalarına yeniden girmek istemiyorum. Bütün sıcaklığıyla hafızalarımızda taze bir şekilde duruyor. Irak'ta ne yaşadık son dönemlerde? Askerlerimizin başına çuval geçirildi. Askerlerimizin başına çuval geçirilmiş olması nedeniyle Türkiye Cumhuriyetinin en doğal olarak göstermesi gereken tepkiyi, yani, bir nota verme meselesini başaramadık, böyle bir tepkiyi gösteremedik.

Yine, birinci tezkere sırasında, tezkere lehinde görüş beyan eden bazı sivil toplum örgütlerinin ikinci tezkerede farklı görüş beyan etmeleri "Irak'ta 140 bin askerle Amerika'nın yapamadığını biz 10 bin askerle yapacağız" şeklindeki bir sivil toplum örgütü başkanının açıklamasını da Sayın Dışışleri Bakanımız, eğer basındaki haberler doğruysa, biraz yadırgamış, hatta, bunun arkasında dış güçler mi var şeklinde bir tereddüdünü ifade

etmiştir. Ben, Sayın Bakanımızın böyle bir tereddüdü olup olmadığını, böyle bir beyanı olup olmadığını doğrusu merak ediyorum, burada açıklarlarsa memnun oluruz.

İkinci tezkerenin görüşülmesi sırasında ileri sürülen gerekçeler şunlardı: Tamam, Amerika Birleşik Devletlerinin Türk askerine orada ihtiyacı var, gitme gerekçelerimizden birisi bu, ancak, en az bunun kadar önemli olan bir diğer gerekçe de Türkiye Cumhuriyetinin Irak'ta askerî güç bulundurması kendi millî menfaatleri, millî politikası gereğidir. Bu ikinci gerekçe, hakikaten çok geçerli bir gerekçeyse, Sayın Başbakanın yapmış olduğu, eğer Irak bizi istemiyorsa veya Amerika bizi Irak'ta istemiyorsa biz oraya gitmeyiz açıklamasını nereye oturtacağımızı doğrusu ben bilemiyorum. Sayın Bakan bu politikanın inceliklerini, gerekçelerini bize burada açıklarlarsa mutlu oluruz.

8,5 milyar dolarlık anlaşmayla ilgili olarak şunu söylemek istiyorum: Benim hatırladığım, bizim, hava sahasını Amerika Birleşik Devletlerine açmamızdan sonra ve Irak'ta Saddam'ın devrilmesinden sonra Türkiye'ye 1 milyar dolarlık bir bağış yapılması Amerikan Kongresinin kararıydı. Yani, bu, ikinci tezkereyle ilgili bir konu değildi benim hatırladığım. Fakat, olay döndü dolaştı, ikinci tezkerenin bir şartı haline getirildi, 1 milyar dolarlık bağış veya 8,5 milyar dolarlık kredi anlaşması. O günleri iyi hatırlayın, ikinci tezkereyle hiçbir şekilde ilgisi yoktu. Hava sahasını açarak Amerika Birleşik Devletlerine destek verdik; bu destek karşılığında da bize böyle bir bağış yapılacaktı. Neden böyle bir aşamaya geldik, neden ikinci tezkereyle bağlantısı kuruldu? Hatta, bununla yetinilmedi; bu, birtakım şartlara bağlandı. Burada onlar açıklandı, tartışıldığı için, tekrar o şartlara değinmek istemiyorum ve yine umuyorum ki, bu anlaşma onaylanmak üzere Meclise gelecektir.

Kıbrıs'la ilgili olarak merak ettiğim bir konuyu da Sayın Bakana bu vesileyle soru olarak yöneltmek istiyorum. Kıbrıs'taki politikamız net olarak nedir acaba? Ada'da yapılacak olan seçimlerle ilgili olarak Türkiye'nin bir varsayımı, bir beklentisi var mıdır? Seçimleri Sayın Denktaş'ın veya muhalefetin kazanması halinde bir politika değişikliği bu seçim sonucuna göre olacak mıdır, olmayacak mıdır; bu konularda net politikamız nedir? Bunu merak ediyorum.

Türkiye'nin Yunanistan'la olan yakınlaşması, şüphesiz, çok önemli ve son derece de olumlu. Hükümetin bu konudaki bütün çabalarını biz de destekliyoruz. Yunanistan'la olabildiğince fazla alanda anlaşma yapmak, ilişkileri geliştirmek, hem Türkiye'nin menfaatinadır hem Yunanistan'ın hem de bölgedeki huzurun sağlanması açısından son derece önemlidir.

Bu vesileyle, Yunanistan'la görüşmelerini sürdürdüğümüz ve anlaşma aşamasına geldiğini basından öğrendim çifte vergilemeyi önleme anlaşmasına değinmek istiyorum. Çifte vergilemeyi önleme anlaşması görüşmeleri Yunanistan'la uzun yıllardır sürüyor. Görüşmelerde, Yunanistan, bayrak esasında ısrarlı olmuştur. Kendisinin bütün çifte vergilemeyi önleme anlaşmalarında, deniz ticaretinin vergilendirilmesinde bayrak esasını diğer ülkelere kabul ettirmiş olması nedeniyle, Türkiye'den de bu anlaşmada bayrak esasının kabulünü istemektedir. Türkiye de, buna göre, çeşitli alternatifleri Yunanistan

tarafına sunmuştur. Basından öğrendiğim, Yunanistan'la olan anlaşmanın süratle imzalanacağı, imzalanma aşamasına geldiği yönünde. Eğer Yunanistan'ın önerisi doğrultusunda bu anlaşma imzalanacaksa, deniz ticaretinin vergilendirilmesinde bugüne kadar yapılmış olan müzakereler sıfırlanmış anlamına gelir ve Yunanistan'ın yapmış olduğu bu teklifin kabulü, deniz ticaretinin vergilendirilmesinde Türkiye aleyhine bir durum yaratır. Konunun teknik tarafını her ne kadar Maliye Bakanlığı yürütüyor ise de -Maliye Bakanlığı bütçesinde de bu görüşümü ifade edeceğim- Dışişleri Bakanlığı da bu anlaşmanın görüşmelerine katılan bir bakanlık olması nedeniyle, bu konuya dikkat etmeli diye düşünüyorum.

Üç bakanımızın bugünlerde Meksika'da yapmış olduğu bir dış temas var. Bu üç bakanımızın dış temasında, kendilerini orada karşılayan, limuziniyle onları ağırlayan, taşıyan bir kişinin bir batık banka patronu olduğunu, hileli iflastan dolayı mahkûm olmuş bir kişi olduğunu basın ifade etmektedir. Sayın Bakana bu olayın doğru olup olmadığını ve Dışişleri Bakanı olarak, üç bakanımızın böyle bir ağırlamaya konu olmaları karşısındaki değerlendirmelerinin ne olduğunu merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Efendim, biz teşekkür ederiz.

.....
.....

BAŞKAN – Buyurun Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; zaman çok kısıtlı olduğu için hemen konunun özünü ifade etmek istiyorum.

Sosyal devletin kendisini hissettirdiği en temel politika alanlarından birisi sağlıktır. Bunun da ölçüsünü biz bütçelerden sağlığa ayrılan payın miktarını kullanarak değerlendiriyoruz. Sayın Bakan konuşmasında, geçen yıl bütçesinde yüzde 2,4 olan Sağlık Bakanlığı bütçesi payının bu yıl bütçesinde yüzde 3'e çıktığını ve geçen yılki ödeneklere göre yüzde 33,8 oranında bir artış sağlandığını ifade ederek sağlığa hükümetin vermiş olduğu önemi vurgulamak istedi; ancak, ben konuya biraz daha farklı oranlarla yaklaşmak istiyorum. Bu şekilde bütçe ödeneklerinin yüzdesini alarak veya bir yıl önceki bütçe ödeneğiyle kıyaslayarak ödenek artışını ortaya koymak sağlığa verilen önemi vurgulamak açısından yeterli değil. Buradaki artışlar onu ifade etmiyor, gerçekçi rakamlar değil. Gerçekçi olan reel artış nedir ona bakmaktır. Bunun da en iyi ölçüsü bu harcamaların, bu ödeneklerin millî gelire olan oranına bakmaktır. 2003'te, benim hesabıma göre yüzde 1,4'lük bir harcama planlanmıştır. 2003 bütçesinin henüz gerçekleşme rakamları yıl bitmediği için bilinmiyor; ancak, ödeneklere göre sağlık harcamalarının toplamı yüzde 1,4'tür. Gayri safi millî hasılaya olan oranını ifade ediyorum. Bu harcamalar içerisine yeşil kart, Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığının bütçesi, tedavi giderleri gibi harcamalar dahil. Bu rakam 2003'deki 1,4'lük rakam 2004 yılında, yine benim hesabıma göre yüzde 1,2'ye iniyor. O beğenmediğimiz, eleştirdiğimiz, daha doğrusu hükümet

tarafından eleştirilen, biz de yeterli bulmuyoruz 2002 yılını, 2002 yılı bütçesindeki oran ise bunlardan çok daha yukarıda bir oran, yüzde 1,7'dir. Bu, hükümetin, gerçekte sağlığa önem veriyorum, acil eylem planlarından hükümet programlarına kadar, seçim bildirgelerine kadar birçok yerde, birçok başlık altında vurguladığı programların, projelerin gerçekte uygulanmadığını, bu önemin verilmediğini göstermektedir.

Yine bir ölçü daha söyleyeceğim: Türkiye, 29 üyenin bulunduğu OECD ülkeleri içerisinde kişi başına sağlık harcaması yönünden en sonuncu durumdadır. Yine, toplam sağlık harcamasının gayri safi yurt içi hasılaya oranı da 29 üye ülke içerisinde yapılan kıyaslamada Türkiye en sonuncu gelmektedir. Bu rakamlarda bu hükümet döneminde hiçbir iyileşme olmamıştır, iyileşme yönünde bir işaret de henüz ortada yoktur. Sağlık Bakanlığının yeniden yapılandırılmasından, sağlık hizmetlerinde, tedavi hizmetlerinde Katma Değer Vergisi indirimine kadar birçok alana iddialı giren hükümet maalesef bu iddialarından vazgeçmiş gözükmektedir. Sağlık hizmetlerinde KDV'de indireceğim iddiası sadece kan ürünlerinde yüzde 18 oranı yüzde 8'e indirilmesiyle geçiştirilmeye çalışılmıştır. Bunları sizlerin dikkatlerine sunuyorum.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi'ye teşekkür ediyoruz.